

Fonden for økologisk landbrug

c/o Landbrugsraadet
Axeltorv 3, 1
1609 København V

Fonden for økologisk landbrug

Årsregnskab 2007

6. regnskabsår

Fonden er oprettet i henhold til Bekendtgørelse af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. (Bemyndigelsesloven)
LBK nr. 297 af 28/04/2004 med senere ændringer.

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Fondsoplysninger	3
Ledelsesberetning	4
Ledelsespåtegning	7
Den uafhængige revisors påtegning	8
Anvendt regnskabspraksis	10
Regnskab	11
Balance	12
Supplerende oplysninger	13
Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår	16
Noter til supplerende oplysninger	18

Fondsoplysninger

Navn:	Fonden for økologisk landbrug c/o Landbrugsraadet Axelborg, Axeltorv 3 1609 København V tlf. 33 39 40 00 www.okologifonden.dk okologifonden@landbrug.dk
Bestyrelse:	Henrik Refsgaard (formand) Thomas Roland (næstformand) Evald Vestergaard Line Duus Heidi Alsing Ane Mette Arve Jesper Lund-Larsen Søren Nilausen Gert Holst Hansen Jens Krogh Margrethe Askegaard Flemming Just
Sekretær:	Jan Laustsen
Revision:	Deloitte Statsautoriseret revisionsaktieselskab Weidekampsgade 6 2300 København S Postadresse: Postboks 1600 0900 København C tlf. 36 10 20 30 fax. 3610 2040 koebenhavn@deloitte.dk

Ledelsesberetning

Lovgrundlaget for Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug blev oprettet pr. 1. januar 2002.

Det var tidligere fødevareminister Ritt Bjerregaard, som i februar 2001 tog initiativ til Fonden for økologisk landbrug. Ifølge bemærkningerne til forslaget om ændring af loven om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. - i daglig tale bemyndigelsesloven - er hensigten med fonden følgende: "Det økologiske landbrug er de seneste år gået kraftigt frem. Denne udvikling har også været afspejlet i tilskud til økologiske aktiviteter gennem promille- og produktionsafgiftsfondene. Det er ønsket, at økologiske aktiviteter fortsat støttes gennem disse fonde, men at indsatsen forstærkes ved at oprette en selvstændig økologisk fond. Formålet med Fonden for økologisk landbrug vil være at fremme den økologiske fødevareproduktion inden for de formål, der allerede er specificeret for promilleafgiftsfondene".

Fonden ledes af en bestyrelse, der er udpeget af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Til finansiering af foranstaltningerne modtager fonden en andel af statens pesticidafgiftsprovenu i henhold til gældende lovgivning. I daglig tale betegnes de overførte midler som ordinære promillemidler. Derudover kan fonden modtage andre midler, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udtrykkeligt giver tilladelse til.

Bemyndigelsesloven blev ændret i december 2003, hvilket medførte nye bestemmelser for sammensætningen af fondsbestyrelser samt en udvidelse af anvendelsesformålene. For Fonden for økologisk landbrug betød det, at bestyrelsen blev udvidet fra 8 til 12 medlemmer, heraf 8 repræsentanter for landbruget og 4 repræsentanter for offentlige interesser. Den ny fondsbestyrelse blev i september 2004 udpeget af fødevareministeren efter forudgående udtalelse i enighed fra Landbrugsraadet, Dansk Landbrug, Økologisk Landsforening samt efter fælles udtalelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Forbrugerrådet, Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd. Medlemmerne blev udpeget for en periode på 4 år.

Den nye fondsbestyrelse blev konstitueret den 30. september 2004 med gårdejer Henrik Refsgaard som formand og Cand.scient.anth. Thomas Roland som næstformand.

Fonden kan i overensstemmelse med § 7, stk. 1 i bemyndigelsesloven finansiere foranstaltninger indenfor følgende hovedformål: Afsætningsfremme, forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd, kontrol, medfinansiering af initiativer under EU-programmer samt i øvrigt foranstaltninger, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri giver tilladelse til.

Fondens budgetter for 2007

Fondens ansøgningsrunde vedr. 2007-budgettet blev afholdt i august/september 2006. Der blev budgetteret med en overførsel på i alt 12.400 tkr. i ordinære promillemidler svarende til beløbet i finanslovsfor-slaget for 2007.

Bestyrelsen budgetterede på daværende tidspunkt med et samlet rådighedsbeløb på 13.858 tkr. incl. overførslen fra 2006 og bevilgede tilskud til gennemførelse af projekter for sammenlagt 13.537 tkr. På baggrund af bestyrelsens beslutninger blev der udarbejdet et basisbudget for 2007, som blev fremsendt til Fødevareministeriet med henblik på godkendelse. Direktoratet for FødevareErhverv meddelte den 1. december 2006, at fødevareministeren havde godkendt fondens basisbudget for 2007.

En række af de tilskud, som fonden havde bevilget for kalenderåret 2006, blev ikke udnyttet fuldt ud af tilskudsmodtagerne. Fonden genbevilgede 2 af de ubenyttede tilskud med henblik på gennemførelse af de planlagte projektaktiviteter i 2007. På baggrund heraf blev der udarbejdet et ændringsbudget for 2007. Direktoratet for FødevareErhverv meddelte den 19. december 2007, at fødevareministeren havde godkendt fondens ændringsbudget for 2007.

Udbetalinger af tilskud

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri udbetalte 2007-promillemidlerne til fonden i to lige store rater i hhv. 1. og 2. halvår af 2007. Fonden udbetalte efterfølgende tilskud i to lige store rater til tilskudsmodtagerne.

Årsregnskabet for 2007

Regnskabet er Fondens for økologisk landbrugs 6. regnskabsafslæggelse. Fondens regnskab for perioden 1. januar – 31. december 2007 er udarbejdet efter reglerne i Bekendtgørelse nr. 487 af 30. maj 2007 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet.

Regnskabet viser en overførsel fra staten på i alt 12.408 tkr. Med en overførsel fra 2006 på 2.754 tkr., en renteindtægt på 89 tkr. samt en administrationsgodtgørelse fra Landbrugsraadet på 250 tkr. udgør fondens samlede indtægter 15.501 tkr. De samlede indtægter udviser en lille stigning i forhold til det senest godkendte budget hovedsagligt på grund af en højere renteindtægt end budgetteret.

En række tilskudsmodtagere har ikke fuldt ud anvendt det bevilgede tilskud:

- Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret i alt 344 tkr. fordelt på 5 projekter
- Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet i alt 91 tkr. fordelt på 2 projekter
- Forskerskolen for Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer i alt 27 tkr. på et projekt
- LKF Vandel i alt 17 tkr. på et projekt
- Jysk Landbrugsrådgivning i alt 11 tkr. på et projekt
- Den økologiske Landbrugeskole i alt 10 tkr. på et projekt
- Økologisk Landsforening i alt 7 tkr. fordelt på 3 projekter
- Småøernes fødevarenetværk i alt 1 tkr. på et projekt

Set i forhold til det seneste godkendte budget er i alt 518 tkr. af de bevilgede midler ikke anvendt. Som følge deraf viser regnskabet, at fondens tilskud i alt udgør 13.110 tkr. mod tidligere budgetterede tilskud på i alt 13.628 tkr. (-3,8 pct.).

Udgifterne til bestyrelseshonorar omfatter udelukkende rejsegodtgørelse til bestyrelsesmedlemmer. Der er udbetalt rejsegodtgørelse til Flemming just, Margrethe Askegaard og Jens Krogh.

Udgifterne til fondsadministration udgjorde i alt 273 tkr. Fondens samlede udgifter udgjorde 13.383 tkr., hvilket giver en overførsel på 2.118 tkr. til 2008.

Overførslen af midler til 2008 udgør 2.118 tkr. svarende til 15,8 pct. af fondens samlede udgifter i 2007. Fonden er opmærksom på, at der er tale om en for stor overførsel. Men som det fremgår af basisbudgettet, havde fonden disponeret med en overførsel på 0,3 pct. Forklaringen på den store stigning i overførslen til 2008 er følgende:

- En række af de tilskud, som fonden bevilgede for 2006 blev ikke anvendt fuldt ud af tilskudsmodtagerne, og som følge deraf steg overførselen fra 2006 til 2007. Dette medførte, at den budgetterede overførsel fra 2007 til 2008 steg til 10,9 %.
- I 2007-regnskabet er der sket en yderligere forhøjelse af overførslen som følge af, at fondens tilskudsmodtagere ikke fuldt ud har benyttet de bevilgede 2007-tilskud.

Bemærkninger til balancen

Som nævnt i fondens regnskab for 2006 blev Fejø Forsøgsplantage amba i 2006 sat under afvikling og gennemførte derfor ikke de 2 projekter, som fonden havde bevilget tilskud til. Fonden fik først besked om dette efter, at fonden havde udbetalt både 1. og 2. rate af tilskuddene dvs. hhv. 88.500 kr. i foråret og efteråret 2006. Fejø Forsøgsplantage amba tilbagebetalte 2. rate i 2007. Med hensyn til 1. rate anmeldte fonden overfor selskabets advokat et krav på i alt 88 tkr. Ved regnskabsafslutningen for 2006 var afviklingen af selskabets ikke tilendebragt. Forventningen var en dividende på 50 pct., og som følge deraf blev der udgiftsført 44 tkr. som tab på debitorer under administrationsudgifterne. Afviklingen af selskabet er nu tilendebragt. Dividenden udgør 54 tkr. dvs. 10 tkr. mere end forventet. Som følge deraf er der indtægtsført 10 tkr. under tab på debitorer under administrationsudgifterne.

Anvendelsen fondens midler i 2007

For 2007 blev der bevilget tilskud til gennemførelse af i alt 42 projekter. Imidlertid blev 1 af projekterne ikke gennemført. Samlet set blev der således i 2007 gennemført 41 projekter hos forskellige tilskudsmodtagere.

Projektet, som ikke blev gennemført, var "Oplysningskampagne om uddannelse til økologisk landmænd" hos Den Økologiske Landbrugsskole. Projektet blev ikke gennemført i 2007 på grund af usikkerhed om de nye lovmæssige rammer for uddannelsen. Fonden har derfor genbevilget tilskuddet med henblik på, at projektet gennemføres i 2008.

Som anført under afsnittet "Årsregnskabet for 2007" har en række af tilskudsmodtagere ikke fuldt ud anvendt det bevilgede tilskud. Det skyldes hovedsageligt blot et mindre forbrug end budgetteret. Det er tilfældet for Århus Universitet, Forskerskolen for Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer, LKF Vandel, Jysk Landbrugsrådgivning, Den økologiske Landbrugsskole, Økologisk Landsforening, Småøernes fødevarer-netværk samt for et af Landscentrets projekter.

Landscentrets manglende anvendelse af de bevilgede tilskud til 4 af projekterne skyldes forsinkelser i gennemførelsen af projektaktiviteterne. Fonden har genbevilget de ubenyttede tilskud med henblik på at gennemføre de planlagte aktiviteter i 2008. Det drejer sig om følgende projekter:

- Energiafgrøde og grøngødning styrker øko-sædskiftet
- Implementering af system til samtidig produktion af kompost og højværdi proteinfoder
- Tidligt høstede proteinafgrøder og grovfoder til fjerkræ og svin
- Kvalificerede medarbejdere til økologiske bedrifter

Alle de gennemførte er økologiske projekter. Hovedresultaterne af de gennemførte projekter er angivet i de supplerende noter.

Fondens største tilskudsmodtagere er Økologisk Landsforening, Dansk Landbrugsrådgivning og Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Tilskuddet til de tre tilskudsmodtagere udgjorde 81% pct. af de samlede tilskud.

Tilskuddenes fordeling efter bemyndigelseslovens hovedformål fremgår af regnskabet på side 10. Ifølge opgørelsen anvendes hovedparten af fondens tilskud under forskning og forsøg og produktudvikling (61,1 %). Reelt er det dog en større andel af fondens midler som anvendes til forskning og forsøg og produktudvikling, idet tilskuddene anført under sygdomsforebyggelse, er forskning og forsøgsprojekter (70,5 %).

Ledelsespåtegning

Vi har dags dato aflagt årsregnskab for 2007 for Fonden for økologisk landbrug.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne i Bekendtgørelse nr. 487 af 30. maj 2007 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Årsregnskabet godkendes hermed.

København, 6. juni 2008

Henrik Refsgaard Formand	Thomas Roland Næstformand	Heidi Alsing
Ane Mette Arve	Margrethe Askegaard	Line Duus
Evald Vestergaard	Flemming Just	Jens Krogh
Jesper Lund-Larsen	Gert Holst Hansen	Søren Nilausen
		Jan Laustsen / sekretær

Den uafhængige revisors påtegning

Til bestyrelsen i Fonden for økologisk landbrug

Vi har revideret årsregnskabet for Fonden for økologisk landbrug for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2007, der aflægges efter "Bekendtgørelse nr. 487 af 30. maj 2007 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet".

Ledelsens ansvar for tilskudsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne. Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder og god offentlig revisionsskik, jf. "Bekendtgørelse nr. 487 af 30. maj 2007 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet". Disse standarder og bekendtgørelsen kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for Fonden for økologisk landbrug udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af Fonden for økologisk landbrug interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet. Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Fonden for økologisk landbrugs aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2007 samt at resultatet af Fonden for økologisk landbrugs aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2007 i overensstemmelse med reglerne i "Bekendtgørelse nr. 487 af 30. maj 2007 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde mv. inden for jordbrug- og fiskeriområde".

Erklæring om udført forvaltningsrevision

I forbindelse med den finansielle revision af årsregnskabet for 2007 har vi foretaget en vurdering af, hvorvidt der for udvalgte områder er taget skyldige hensyn til sparsommelighed ved forvaltningen af Fonden for økologisk landbrug.

Ledelsens ansvar

Fonden for økologisk landbrug ledelse har ansvaret for, at der etableres retningslinier og procedurer, der sikrer, at der tages skyldige hensyn til sparsommelighed ved Fonden for økologisk landbrug forvaltning.

Revisors ansvar og den udførte forvaltningsrevision

I overensstemmelse med god offentlig revisionsskik, jf. administrationsbekendtgørelsen, har vi for udvalgte forvaltningsområder undersøgt, om Fonden for økologisk landbrug har etableret forretningsgange, der sikrer en sparsommelig forvaltning af det modtagne tilskud. Vores arbejde er udført med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at forvaltningen på de udvalgte områder er varetaget på en sparsommelig måde.

Konklusion

Ved den udførte forvaltningsrevision er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at forvaltningen i 2007 på de områder, vi har undersøgt, ikke er varetaget på en sparsommelig måde.

København, den 6. juni 2008

Deloitte
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Lars Kronow
statsautoriseret revisor

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i Bekendtgørelse nr. 487 af 30. maj 2007 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet.

Regnskabet er opdelt i et hovedskema incl. balancen samt supplerende oplysninger for anvendelsen af hhv. de ordinære promillemidler samt den særlige finanslovsbevilling.

Fondens administration varetages af Landbrugsraadet. Omkostningerne hertil er skønsmæssigt opgjort til 250 tkr. I regnskabet er anført en tilsvarende indtægt, som ydes af Landbrugsraadet.

Fondens udgifter til rejsegodtgørelse er opgjort efter statens regler for tjenesterejser.

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	<i>Senest godkendte budget 2007</i>	<i>Regnskab 2007</i>	<i>Relativ fordeling af B i %</i>	<i>Afvigelse (B-A/A) *100%</i>
Note	A	B	C	D

INDTÆGTER:

Overført fra forrige år	2.754	2.754	17,8	0,0
Promillemidler	12.400	12.408	80,0	0,1
CO ₂ -midler	0	0	0,0	0,0
Særbevilling og anden indtægt	0	0	0,0	0,0
Renter	25	89	0,6	256,0
Tilskud til fondsadministration	250	250	1,6	0,0
I. Indtægter i alt	15.429	15.501	100,0	0,5

UDGIFTER:

Samlede tilskud fordelt på formål:

Afsætningsfremme i alt	1.698	1.677	12,8	-1,2
Forskning og forsøg i alt	6.186	5.927	45,2	-4,2
Produktudvikling i alt	2.220	2.088	15,9	-5,9
Rådgivning i alt	1.327	1.327	10,1	0,0
Uddannelse i alt	795	690	5,3	-13,2
Sygdomsforebyggelse i alt	1.237	1.237	9,4	0,0
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0,0	0,0
Dyrevelfærd i alt	165	164	1,3	0,0
Kontrol i alt	0	0	0,0	0,0
Særlige foranstaltninger	0	0	0,0	0,0
Medfinansering af initiativer under EU-programmer	0	0	0,0	0,0
II. Udgifter til formål i alt	13.628	13.110	100,0	-3,8

Fondsadministration

Generel fondsadministration	250	250	91,6	0,0
Tab på debitorer	0	-10	-3,7	100,0
Revisionsudgifter	25	26	9,5	4,0
Bestyrelshonorar	10	7	2,6	-30,0
III. Administration i alt	285	273	100	-4,2

IV. Udgifter i alt	13.913	13.383		-3,8
---------------------------	---------------	---------------	--	-------------

Overførsel til næste år	1.516	2.118		
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	10,9	15,8		

Fonden for økologisk landbrug - Regnskab

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	<i>Senest godkendte budget 2007</i>	<i>Regnskab 2007</i>	<i>Relativ fordeling af B i %</i>	<i>Afvigelse (B-A/A) *100%</i>
Note	A	B	C	D

V. Balance

Aktiver i alt

2.144

Bankbeholdning

1.572

Tilskud retur:

Tilskud Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, ej
anvendt i 2007

344

Tilskud Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet
ej anvendt i 2007

91

Tilskud Forskerskolen for Økologisk Jordbrug og Føde-
varesystemer, ej anvendt i 2007

27

Tilskud LKF Vandel, ej anvendt i 2007

17

Tilskud Jysk Landbrugsrådgivning, ej anvendt i 2007

11

Tilskud Den økologiske Landbrugeskole, ej anvendt i 2007

10

Tilskud Meyerfood ApS, ej anvendt i 2007

10

Tilskud Økologisk Landsforening, ej anvendt i 2007

7

Tilskud Småøernes fødevarenetværk, ej anvendt i 2007

1

Tilskud Fejø Forsøgsplantage amba, ej anvendt i 2006
(Plantagen er under afvikling)

54

Passiver i alt

2.144

Revision

26

Fondskapital:

Promillemidler

2.118

VI. Supplerende oplysninger:

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere:

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret	4.937	4.593	35,0	-7,0
Århus Universitet				
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet	3.267	3.176	24,2	-2,8
Økologisk Landsforening	2.960	2.953	22,5	-0,2
Forskerskolen for økologisk Jordbrug og fødevaresystemer	679	652	5,0	-4,0
KVL/Københavns Universitet	500	500	3,8	0,0
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	497	497	3,8	0,0
LKF Vandel	206	189	1,4	-8,3
Småøernes Fødevarenetværk	156	155	1,2	-0,6
Meyerfood ApS	135	125	1,0	-7,4
Fejø Forsøgsplantage k/s	110	110	0,8	0,0
Den Økologiske Landbrugsskole	118	108	0,8	-8,5
Jysk Landbrugsrådgivning	63	52	0,4	-17,5
VI. I alt	13.628	13.110	100,0	-3,8

Supplerende oplysninger - Regnskab - Fonden for økologisk landbrug

Beløb i 1.000 kr.	Senest godkendte budget 2007	Regnskab 2007
Note		

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Promillemidler:

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret i alt	4.937	4.593
Produktudvikling:		
1. Økologiske slagtesvin på stald - hvordan?	524	524
2. Strategi og økokomi til den moderne økologiske bedrift	360	360
3. Energiafgrøde og grøngødning styrker øko-sædskiftet	328	273
4. Kvalitet af majsfrø - analyse af ubejdset majs	268	253
5. Implementering af system til samtidig produktion af kompost og højværdi proteinfoder	240	180
6. Udvikling og implementering af produktionskoncept for økologiske jersey-slagtekalve	104	104
Produktudvikling i alt	1.824	1.694
Forskning og forsøg:		
7. Økologiske markforsøg	650	650
8. Tidligt høstede proteinafgrøder og grovfoder til fjerkræ og svin	713	589
9. Afprøvning af klovbademidler til økologiske drøvtyggere	146	146
Forskning og forsøg i alt	1.509	1.385
Rådgivning:		
10. Fodring af goldkøer i sommerperioden i relation til forebyggelse af kælvningsfeber	350	350
11. Optimering af afgræsning på økologiske malkekvægs-bedrifter med AMS	300	300
12. Øget dyrkningssikkerhed og kvalitet af økologiske grønsager gennem web baseret information	268	268
13. Forberedelse af Økologikongres 2008 og 2010	249	249
14. Dyrkning af økologisk cikorerod	160	160
Rådgivning i alt	1.327	1.327
Uddannelse:		
15. Kvalificerede medarbejdere til økologiske bedrifter	232	142
16. Formidling af økologiske regler om drøvtyggere til dyrlæger	45	45
Uddannelse i alt	277	187
Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet i alt	3.267	3.176
Forskning og forsøg :		
17. Korn - optimal anvendelse i økologiske rationer til malkekøer	613	613
18. Opdrætningsperiodens betydning for produktiviteten i et system baseret på æglæggende hønens fouragering	416	416
19. Regulering af langtidskudt på økologiske planteavlbrug	426	346
20. Øget udbytte og bedre kvalitet i økologiske kartofler gennem placeret gødning	308	297
21. Skadetærskler for alm. kvik og ager-tidsel til fremme af brugen af efterafgrøder	267	267
Forskning og forsøg i alt	2.030	1.939
Sygdomsforebyggelse:		
22. Frilandsgrønsager med mykorrhiza	471	471
23. Reduktion af pattegrisedødelighed og fravæningdiarre	398	398
24. Cikorerødder i fravæningsfoderet - effekt på fravæningsdiarre	368	368
Sygdomsforebyggelse i alt	1.237	1.237

Supplerende oplysninger - Regnskab - Fonden for økologisk landbrug

Beløb i 1.000 kr.	Senest godkendte budget 2007	Regnskab 2007
Note		

Økologisk Landsforening i alt	2.960	2.953
Afsætningsfremme:		
25. Ambassadørkampagne	750	750
26. En økologisk spisepause	600	600
27. Kampagne for økologisk frugt og grønt	150	150
Afsætningsfremme i alt	1.500	1.500
Forskning og forsøg:		
28. Økologisk jordbrug uden konventionel gødning og halm	450	450
29. Dyrkning og afsætning af økologisk korn til ølbrygning	205	205
Forskning og forsøg i alt	655	655
Uddannelse:		
30. Økologi til unge landmænd	400	395
Uddannelse i alt	400	395
Produktudvikling:		
31. Økologi - koncept for synliggørelse af nye dimensioner	240	239
Produktudvikling i alt	240	239
Dyrevelfærd:		
32. Velfærdsvurdering af økologiske kvier - Kviliv-100	165	164
Dyrevelfærd i alt	165	164
Forskerskolen for Økologisk Jordbrug og Føde- varesystemer i alt	679	652
Forskning og forsøg:		
33. Produktion af biobrændstoffer til økologisk jordbrug	679	652
Forskning og forsøg i alt	679	652
KVL i alt	500	500
Forskning og forsøg:		
34. Quinoa: Økologisk dyrkning, forarbejdning	500	500
Forskning og forsøg i alt	500	500
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	497	497
Forskning og forsøg:		
35. Såtidskalenderen som værktøj for bedre økologisk og biodynamisk dyrkning og produktkvalitet	497	497
Forskning og forsøg i alt	497	497
LKF Vandel i alt	206	189
Forskning og forsøg:		
36. Økologiske bagekartofler	206	189
Forskning og forsøg i alt	206	189

Supplerende oplysninger - Regnskab - Fonden for økologisk landbrug

Beløb i 1.000 kr.	Senest godkendte budget 2007	Regnskab 2007
Note		
Småøernes Fødevarerenetværk	156	155
Produktudvikling:		
37. Økologiske øspecialiteter: potentiale for ny mangfoldighed	156	155
Produktudvikling i alt	156	155
Meyerfood ApS	135	125
Afsætningsfremme:		
38. Økologisk frugt fra de danske småøer	135	125
Afsætningsfremme i alt	135	125
Fejøl Forsøgsplantage k/s i alt	110	110
Forskning og forsøg:		
39. Fejøl's Fantastiske Frugter	110	110
Forskning og forsøg i alt	110	110
Den Økologiske Landbrugsskole i alt	118	108
Uddannelse:		
40. Økologisk planteolie til konsum og biobrændsel	118	108
Uddannelse i alt	118	108
Jysk Landbrugsrådgivning i alt:	63	52
Afsætningsfremme:		
41. Økologiske fødevarer ved økologiske netværksdannelse	63	52
Afsætningsfremme i alt	63	52

Fonden for økologisk landbrug - Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår

Beløb i 1000 kr.	Regnskab 2003	Regnskab 2004	Regnskab 2005	Regnskab 2006	Regnskab 2007
------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

INDTÆGTER:

Overført fra forrige år	1.681	4.249	2.741	1.824	2.754
Promillemidler	10.000	10.941	12.805	12.780	12.408
CO ₂ -midler	0	0	0	0	0
Særbevilling og anden indtægt	10.000	0	0	0	0
Renter	139	43	33	40	89
Administrationsgodtgørelse fra Landbrugsraadet	50	50	50	250	250
I. Indtægter i alt	21.870	15.283	15.629	14.894	15.501

UDGIFTER:

Samlede tilskud fordelt på formål

Afsætningsfremme i alt	3.342	2.052	2.851	2.514	1.677
Forskning og forsøg i alt	6.010	4.940	4.755	4.753	5.927
Produktudvikling i alt	2.696	2.309	1.527	2.544	2.088
Rådgivning i alt	3.539	1.799	3.847	1.036	1.327
Uddannelse i alt	233	585	364	498	690
Sygdomsforebyggelse i alt	1.726	775	376	465	1.237
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0	0	0
Dyrevelfærd i alt	0	0	0	0	164
Kontrol i alt	0	0	0	0	0
Særlige foranstaltninger	0	0	0	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer	0	0	0	0	0
II. Udgifter til formål i alt	17.546	12.460	13.720	11.810	13.110

Fondsadministration

Generel fondsadministration	50	50	50	250	250
Tab på debitorer	0	0	0	44	-10
Revisionsudgifter	25	26	26	26	26
Bestyrelseshonorar	0	5	9	10	7
III. Administration i alt	75	81	85	330	273

IV. Udgifter i alt	17.621	12.541	13.805	12.140	13.383
---------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Overførsel til næste år	4.249	2.742	1.824	2.754	2.118
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	24,1	21,9	13,2	22,7	15,8

Fonden for økologisk landbrug - Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår

Beløb i 1000 kr.	Regnskab 2003	Regnskab 2004	Regnskab 2005	Regnskab 2006	Regnskab 2007
------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Supplerende oplysninger:

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere:

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret	5.338	3.692	3.736	2.755	4.593
Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet	2.047	1.659	1.422	2.145	3.176
Økologisk Landsforening	6.605	4.417	5.247	4.505	2.953
Forskerskolen for økologisk Jordbrug og fødevarer-systemer	0	0	0	0	652
KVL/Københavns Universitet	1.096	0	428	392	500
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	200	155	532	534	497
LKF Vandel	142	75	89	151	189
Småøernes Fødevarer-netværk	0	0	0	0	155
Meyerfood ApS	0	0	0	0	125
Fejøl Forsøgsplantage k/s	0	0	0	0	110
Den økologiske Landbrugsskole	46	0	64	0	108
Jysk Landbrugsrådgivning	0	0	0	78	52
Dansk landbrug	0	187	277	410	0
Vestjyllands Højskole	0	0	0	314	0
Københavns Kommune	0	0	0	306	0
Forskningscenter for Økologisk Jordbrug	0	73	37	188	0
Agrologica	0	0	0	32	0
Farre	0	0	596	0	0
Fejøl Forsøgsplantage amba	287	0	119	0	0
Økologisk Jordbrug	0	0	466	0	0
Danmarks Tekniske Universitet	133	93	233	0	0
Landboforeningen LHN	190	339	200	0	0
Landsudvalget for Svin/Dansk Svineproduktion	375	744	140	0	0
Landbrugsraadets Projekt-service	0	0	134	0	0
Mejeriforeningen	0	400	0	0	0
Leverandørforeningen Økologiske Slagtehejner	0	300	0	0	0
Den Økologiske Speltsammenslutning	0	228	0	0	0
Fonden for Grandtoftegård	0	98	0	0	0
Sjællandske Familielandbrug	239	0	0	0	0
Forskningscenter Risøl	224	0	0	0	0
LV-gruppen	221	0	0	0	0
Biodynamisk Forskningsforening	163	0	0	0	0
Øko Vest	130	0	0	0	0
Økologisk Rådgivning	77	0	0	0	0
Foreningen Økologiske Igangsættere	33	0	0	0	0
V. I alt	17.546	12.460	13.720	11.810	13.110

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 1. Økologiske slagtesvin på stald – hvordan?

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2006 – december 2007

Projektets formål var at kunne anvise, hvordan stalde til økologisk slagtesvineproduktion indrettes, sådan at det økologiske regelsæt overholdes, samtidig med at der kan opnås gode produktionsresultater under hensyntagen til dyrevelfærd, hygiejne, rationelle arbejds gange og reduceret tab af kvælstof/ammoniak.

Arbejdet i 2007 har koncentreret sig om at samle erfaringer og eksisterende viden i fem forskellige forslag-nogle med flere varianter. Der er udarbejdet staldskitser til lille/stor flokstørrelse, tør/vådfoder samt forskellig placering af overdækning og spalteareal. Derudover er der lagt et betydeligt arbejde i at sikre en præcis og korrekt beskrivelse af reglerne på området, såvel almene økologiregler som specielle branchekrav. Under hele forløbet har Dyrenes Beskyttelse bidraget konstruktivt med erfaring og holdninger. Skitserne er præsenteret i et idekatalog: "Stalde til økologisk slagtesvin" på godt 30 sider.

Note 2. Strategi og økonomi til den moderne økologiske bedrift

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2007 – december 2008

Formålet er at udvikle og målrette den driftsøkonomiske rådgivning til de økologiske landmænd, så rådgivningen både på det faglige og metodiske plan lever op til landmændenes krav.

Strategiforløbet, der giver effekt hos den økologiske landmand, adskiller sig ikke væsentligt fra det strategi-forløb, der giver effekt hos den konventionelle landmand. Forskellen træder tydeligst frem ved afdækning af værdigrundlaget og diskussion af omverdensanalysen for den økologiske produktion. Begge værktøjer med tilhørende proces arbejdes der videre med i 2008. Der er på baggrund af den eksisterende regnskabsdata-base begrænset mulighed for at lave relevante nøgle- og sammenligningstal til de økologiske bedrifter. Dette opleves dog heller ikke som en stor mangel hos økonomikonsulenterne.

Note 3. Energiafgrøde og grøngødning styrker øko-sædskiftet

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2006 – december 2007

Projektets formål var at styrke sædskiftet mht. produktivitet og miljøeffekten ved at fremme brugen af energiafgrøder, der efterfølgende også virker som grøngødning dels som følge af eftervirkningen af afgrødernes rødder og afgrøderester og dels ved at restproduktet efter afgang af energiafgrøden udnyttes om næringsstoffressource.

Resultaterne af fase 2 er en række fremstillinger af praktiske erfaringer med økologisk biogas. Erfaringerne viser, at de fordele og den synergi, der kan opnås i økologisk produktion, faktisk også bliver opnået i praksis i de udenlandske eksempler, der er bearbejdet. Der er store potentielle økonomiske fordele og større produktionsmæssig stabilitet i udsigt ved at integrere energiproduktion med biogas i økologisk produktion. De økonomiske beregninger er dog ikke fuldstændige, da der ikke i projektperioden var kommet en politisk afklaring af økonomien i vedvarende energi.

Note 4. Kvalitet af majsfrø – analyse af ubejdsset majs

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2007 – december 2008

Formålet med projektet er at udvikle en billig og pålidelig test af ubejdsset majsfrø med henblik på, at økologiske landmænd kan købe udsæd af majs, som kan spire og gro under økologiske dyrkningsforhold. Erfaringen viser, at de fleste ubejdsede frø ikke spirer ved den nuværende metode, som anvendes af Plantedirektoratet.

Der er udviklet en analysemetode, hvor der anvendes økologisk jord fra en mark, hvor der i 2006 blev dyrket majs. Metoden har i 2007 vist en god sammenhæng med fremspiringen i økologiske marker. I 2008 arbejdes der videre med validering af metoden og sammenhæng med markspiring i økologiske marker.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 5. Implementering af system til samtidig produktion af kompost og højværdi proteinfoder

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2006 – december 2008

Projektets mål om at få etableret det første system til kompostering af økologisk fjerkrægødning ved hjælp af stuefluelarver er ikke nået i 2007, men der er opnået tilsagn fra økologisk ægproducent om at etablere et komposteringsanlæg. Det økonomiske grundlag for egenfinansieringen er på plads, der er lagt planer for udvidelse af hønsehølden på ejendommen, samt projekteret en tilbygning på 400 m² beregnet til komposteringsanlægget.

Note 6. Udvikling og implementering af produktionskoncept for økologiske jersey-slagtekalve

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007

Projektets formål var at afdække mulighederne for at iværksætte en produktion af økologiske jersey-slagtekalve/ -ungtyre og dermed reducere antallet af aflivninger af økologiske jersey-tyrekalve i Danmark.

Efter drøftelser med Friland, Hanegal og Aarstiderne blev det klart, at ingen af dem var interesseret i at udvikle et koncept på basis af jerseykalve; men gerne ville samarbejde om produktion af stude og kød fra hundyr. Der blev indsamlet produktions- og økonomidata, der kunne belyse økonomien i forskellige produktioner. Konklusionen er, at det er svært med de nuværende priser på foder og slagtedy, at få en fornuftig økonomi i økologisk produktion af Jersey tyrekalve og Jersey stude. Hvis man ønsker at satse på at opfede økologiske jersey handyr, bør man gøre det via en studeproduktion, da der her er størst mulighed i at udnytte stor afgræsning om sommeren samt, at de større stude kan afgræsse mere ekstensive græsarealer.

Note 7. Økologiske markforsøg

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2006 – december 2008

Formålet med markforsøgene er at udvikle og forbedre dyrknings- og produktionsmetoder i økologisk jordbrug, belyse potentialet i nye afgrøder og produkter, forbedre produktionsresultaterne for de økologiske landmænd og kvaliteten i produkterne samt afhjælpe dyrkningsmæssige problemer og barrierer.

I projektet med de økologiske markforsøg er der fastsat ni indsatsområder: 1. Vårtriticale, 2 Gødsning af nye kornarter, 3. Proteinafgrøder - lupin og hestebønne, 4. Ny olieafgrøde rybs, 5. Forsøg med mekanisk bekæmpelse af stankelbenslarver i økologiske afgrøder, 6. Nye metoder til etablering, dyrkning og udnyttelse af kløvergræs, 7. Nye dyrkningsystemer til majs til kvægfoder, 8. Nye efterafgrøder med dyb rodvækst, 9. Produktion af spelt, udnyttelse af husdyrgødning og forfrugt. Der er i 2007 gennemført 75 økologiske forsøg inden for indsatsområderne.

Note 8. Tidligt høstede proteinafgrøder og grovfoder til fjerkræ og svin

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2006 - december 2008

Projektet formål var at undersøge om et udvalg af proteinafgrøder og grovfoderafgrøder kan levere protein og energi af den ønskede kvalitet i højere grad, når afgrøden høstes tidligere end ved modenhed.

Projektet har vist, at der er et betydeligt potentiale for bedre udnyttelse af grovfoder til høns og svin. I en besætning af æglæggende høns har høj velfærd og hyppig udfodring med grovfoder via automatisk udfodring med hængebane givet en høj ægproduktion og et mindre forbrug af fuldfoder. Analyserne af ribbehøstet byg-ært viser god kvalitet med potentiale for høj udnyttelse i foderplanerne. Erfaringerne antyder at teknikkerne med automatisk udfodring af grovfoder og ribbehøst af korn/bælgsæd fortjener større udbredelse.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 9. Afprøvning af klovbademidler til økologiske drøvtyggere

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007

Projektets formål var at forbedre klovsundheden i økologiske besætninger.

Effekten af tre forskellige klovplejemidler under praktiske forhold er blevet afprøvet. Hvert middel blev testet i 2 økologiske. Resultaterne viste, at ingen af de tre midler havde nogen effekt på hverken helbredelse eller forebyggelse af digital dermatitis anvendt på denne måde i et klovbad. Resultatet af afprøvningen har haft stor betydning for fokus på dette område og afstedkommet en del initiativer på området til forbedring af klovedesinfektionsmidler og klovedesinfektionssystemers effekt.

Note 10. Fodring af goldkøer i sommerperioden i relation til forebyggelse af kælvningsfeber

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Rådgivning

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007

Projektets formål var at undersøge og formidle praktiske muligheder for at forebygge kælvningsfeber hos økologiske goldkøer på græs i sommerperioden.

Projektet udpegede stigende besætningsstørrelser som en forebyggende faktor i økologiske ydelseskontrollerende besætninger ved en analyse baseret på registreringer i Kvægdatabasen. Kælvningsintervaller større end 365 dage, drægtighedslængder større end 280 dage, kælvningsbesvær, tilbageholdt efterbyrd og yverbetændelse forøgede derimod risikoen for at få kælvningsfeber blandt ældre køer.

Ud fra data indsamlet af kvægbrugsrådgivere og landmænd i projektet blev flg. konklusioner draget: Færre problemer med kælvningsfeber ved et mindre græstilbud målt ved lavere græshøjder, højere belægningsgrader på arealerne og afgræsning i mindre end 24 timer pr. døgn. Desuden var kælvningsfeberhyppigheden lavere blandt ældre køer, som havde fået tildelt mineraler i goldperioden, og som kælvende på stald. Køer med kælvningsfeber havde desuden lidt længere kælvningsinterval, drægtighedslængde og goldperiode, lidt højere huldtilvækst i goldperioden og leverede lidt mindre mælk ved første udmalkning. Om-sorgsbehandlinger i form af oral calcium og tildeling af tempereret vand ved kælvning var relativt hyppigere blandt køer med kælvningsfeber end blandt øvrige ældre køer.

Note 11. Optimering af afgræsning på økologiske malkekvægsbedrifter med AMS

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Rådgivning

Projektperiode: Februar 2007 – december 2007

Projektet har haft til sigte at give landmænd med AMS (automatiske malkesystemer) bedre mulighed for at optimere planlægningen og styringen af såvel kotrafik som afgræsningen i sommerperioden. I løbet af 2007 har der været afholdt workshop og åbent hus arrangementer med fokus på AMS og afgræsning. Derudover har 6 økologiske mælkeproducenter deltaget i en staldskole, hvor der netop er lagt vægt på, hvordan AMS og afgræsning kan forbedres i den enkelte besætning. Erfaringerne fra disse aktiviteter er samlet i pjecen "Erfaringer og anbefalinger vedrørende AMS og afgræsning i økologiske besætninger", der giver ideer og anbefalinger til, hvordan afgræsning og AMS kan optimeres, samtidig med at de økologiske regler for afgræsning overholdes.

Note 12. Øget dyrkningssikkerhed og kvalitet af økologiske grønsager gennem web baseret information

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Rådgivning

Projektperiode: Januar 2007 – december 2008

Formålet med projektet var via rådgivning at skabe et grundlag for øget sortiment, bedre kvalitet og større dyrkningssikkerhed ved produktion af økologiske grønsager.

Der er udarbejdet 30 økologiske internetbaserede dyrkningsvejledninger. Alle vejledninger er gennemgået i samarbejde med gartnere, der er eksperter på de enkelte kulturer. Denne gennemgang har løftet det faglige niveau i mange af vejledningerne. Derudover er alle vejledninger opbygget efter samme skabelon og med hyperlinks til andre relevante steder på nettet.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 13. Forberedelse af Økologikongres 2008 og 2010

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Rådgivning

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Projektets formål var at sikre, at succeserne med de hidtidige økologikongresser følges op med økologikongresser i 2008 og 2010.

Der er samlet en mængde gode emner, der kan indgå i fremtidige kongresser, så de bedst muligt imødekommer målgruppernes interesser. Der er skabt overblik over, hvilken opbygning / program der er mest hensigtsmæssig for kongresserne, og hvordan de kan spille sammen med udstillinger eller andre events. Det er afklaret, at organisationerne bag de hidtidige kongresser fortsat er indstillet på at gennemføre fremtidige økologikongresser og samtidig er Landbrugsrådet og Foreningen for Biodynamisk Jordbrug kommet til. Den fremtidige finansiering af kongresser er uafklaret og det er derfor heller ikke lykkedes at få fastsat tidspunkt og sted for en ny økologikongres. Det er dog besluttet, at det ikke kan blive i 2008.

Note 14. Dyrkning af økologisk cikorierod

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Rådgivning

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Formålet med projektet var at udarbejde en grundig dyrkningsvejledning for dyrkning af cikorierod.

Der er indsamlet erfaring med dyrkning af cikorierod i Danmark. Der er foretaget litteraturstudium af dansk og udenlandsk forskning med cikorierod. Der er gennemført markforsøg med ukrudtsbekæmpelse i cikorierod. Der er lavet en økonomisk kalkule for dyrkning af cikorierod. Den viden, som er kommet ud af disse aktiviteter er indarbejdet i Dyrkningsvejledning om cikorierod.

Note 15. Kvalificerede medarbejdere til økologiske bedrifter

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Uddannelse

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Projektets formål var at sikre, at de økologiske producenter fortsat er i stand til at tiltrække kvalificeret arbejdskraft.

Projektet har øget synligheden af de økologiske jobmuligheder gennem etableringen af en økologisk profil og søgemulighed på www.jobstafetten.dk. Der har været afholdt en kursusdag, hvor de deltagende økologiske konsulenter blev undervist i, hvorledes de kan hjælpe de økologiske landmænd til at udvikle deres arbejdspladser til at blive mere attraktive, samt hvordan man "brander" sin bedrift/virksomhed bedre. Der har været afholdt introduktionsforløb for landbrugselever på Landbrugsskolerne. Eleverne er blevet introduceret til, hvad økologisk landbrug er, og hvilke spændende muligheder de tilbyder som fremtidige arbejdspladser.

Note 16. Formidling af økologiske regler om drøvtyggere til dyrlæger

Tilskudsmodtager: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Hovedformål: Uddannelse

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Projektet har resulteret i udfærdigelse af opdateret informationsmateriale til praktiserende dyrlæger omkring reglerne for behandling af drøvtyggere i økologiske besætninger. Materialet vil bidrage til dyrlægers viden om de økologiske regler. Hermed reduceres risikoen for, at dyrlæger bliver direkte eller indirekte årsag til, at landmænd får anmærkninger ved økologikontrollen. Informationsmaterialet er udsendt til praktiserende dyrlæger i form af en pjece og et lamineret ark med en komprimeret essens af pjecens indhold.

Note 17. Korn – optimal anvendelse i økologiske rationer til malkekøer

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Jordbrugsproduktion og miljø

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2006 - december 2007

Formålet var at få en bedre viden om hvordan, og i hvilket omfang korn mest hensigtsmæssigt kan indgå i fodringen inden for økologisk mælkeproduktion. I 2006 blev der lavet grundlæggende undersøgelser om

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

omsætningen i vommen af forskellige kornarter ved opfodring i forskellige typiske økologiske rationer som grundlag for at vælge de mest lovende foderrationer til undersøgelser i produktionsforsøg i 2007.

Kornarternes nedbrydningshastighed for stivelse i vommen er høj, men kan reduceres ved varmebehandling. I et forsøg med tidsserier af inkubationer af nylonposer i vommen blev det påvist, at både traditionelt anvendte kornarter (f.eks. byg, hvede og havre) og gamle kornarter (f.eks. spelt, emmer og enkorn) er kendetegnet ved en meget høj nedbrydningsgrad af stivelse i vommen som følge af en høj nedbrydningshastighed.

Et intensivt forsøg med fistulerede malkekøer påviste dog at nedbrydningsgraden af stivelse kan sænkes ved f.eks. varmebehandling, men varmebehandling af hestebønner ved 150 °C sænkede også fordøjeligheden af unedbrudt stivelse i tyndtarmen. Varmebehandling ved 120 °C havde derimod ikke så stor effekt på fordøjelighed af stivelse i vommen. For hestebønner synes varmebehandling lovende, hvis den negative effekt på tarmfordøjelighed kan minimeres. Hestebønner blev derfor udvalgt til at indgå med 5 kg tørstof som tilskudsfoder i et produktionsforsøg, hvor effekten af +/- varmebehandling og andel majsensilage (2 vs. 5 kg ts) blev undersøgt. Der var ingen effekt på mælkeydelsen af at varmebehandle hestebønnerne. Derimod var der en negativ effekt på fedtprocent (0,14) og proteinprocent (0,05) i mælken, når hestebønnerne var varmebehandlede.

Ved høj andel majsensilage var der en tendens til en højere EKM ydelse (1,2 kg) og som forventet et lavere ureaindhold (0,6) i mælken. Det kan konkluderes at der ingen produktionsmæssige effekter er ved at varmebehandle stivelses- og proteinrige tilskudsfodermidler som opfodre sammen med letfordøjeligt græs- og majsensilage.

Note 18. Opdrætningsperiodens betydning for produktiviteten i et system baseret på æglæggende høners fouragering

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Jordbrugsproduktion og miljø

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Projektets formål var at kunne anvise en hensigtsmæssig fodringsstrategi i opdrætningsperioden med henblik på opnå bedst mulig produktivitet og velfærd af æglæggende høner i et system, der er baseret på hønernes fouragering.

Tidligere forsøgsresultater har vist, at høns med lav proteintildeling i et fourageringsbaseret system havde et kraftigt fald i ægydelse efterfulgt af en normal ægydelse. Det var derfor hypotesen, at en tilvænningsperiode efter samme mønster i opdrætningen kunne begrænse faldet i ægydelse i starten af perioden. Resultaterne tyder dog på, at tildeling af et proteinfattigt foder som hvede under opdrætningsperioden ikke medfører optimal ægydelse, hvis hønsene fortsætter på samme foder. Dog stiger ægydelsen markant, hvis de i æglægningsperioden får mulighed for at vælge et attraktivt proteinfoder sideløbende med hveden. Det blev endvidere fundet at hel/valset lupin ikke var en attraktiv proteinkilde for hønniker i et sådant system.

Kliniske indikatorer på velfærd tyder på en høj grad af velfærd uanset fodringsstrategi i opdrætningsperioden. Analyser af æggenes sensoriske egenskaber viser, at lugt og smag af æggeblommen er bedre hos høns, der tildeles hel hvede og østersskaller som eneste foder sammenlignet med høns, der tildeles et traditionelt økologisk æglægningsfoder.

Note 19. Regulering af langtidsukrudt på økologiske planteavlbrug

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Jordbrugsproduktion og miljø

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 - december 2008

Projektets formål er at forbedre strategierne til langsigtet regulering af vanskeligt ukrudt, såsom tidsler, kvik og korsblomstrede ukrudtstarter under praktiske dyrkningsforhold.

Der blev bedømt ukrudt i kornafgrøder hos 25 økologiske landmænd i sommeren 2007 med henblik på at beskrive udviklingen af problemukrudt i forhold til forskellige sædskifter hos kvægbrugere og planteavlere. Det første års data er bearbejdet, og der er fundet op til 4 gange flere rodokrudt hos økologiske planteavlere end hos kvægbrugere. Især hos de relativt nyomlagte planteavlere med gennemsnitlig 3-5 års økologisk dyrkning bag sig sker der en stor øgning i antal rodokrudt over 5 år, således 18 flere kvikskud/m² på sandjord og 0,8 flere tidsler per m² på lerjord. Rodokrudtet har således gode muligheder for at blive

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

opformeret i det typiske økologiske planteavls sædskiftet: 80 % kornavl til modenhed, ingen konkurrence fra efterafgrøder, vanskelig mulighed for mekanisk jordbearbejdning på lerede jorde.

Note 20. Øget udbytte og bedre kvalitet i Økologiske kartofler gennem placeret gødning

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Jordbrugsproduktion og miljø

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2006 - december 2008

Formålet med projektet er at undersøge, hvordan udbytte og kvalitet af økologiske kartofler kan øges gennem placering af gylle og vinasse under kartoffelkammen, samt hvordan denne gødningstildeling spiller sammen med sædskifte (grøngødning og efterafgrøder) og jordtype. Der gennemføres markforsøg i 2006-2008.

Forspирring og tidlige lægning af kartoflerne i 2007 var den primære årsag til at man opnåede samme udbyttelniveauet som i 2006 til trods for at afgrøden blev nedvisnet af kartoffelskimmel væsentlig tidligere i 2007. I lighed med 2006 resulterede placering af gylle under kartoffelkammen en større N optagelse i afgrøden sammenlignet med nedfældning af gylle efter normal procedure. Den øgede N optagelse gav dog ikke anledning til større salgbart udbytte af kartofler ved høst. Årsagen til dette skal primært findes i at kartoflerne i forvejen var velforsynet med N gødning. Derfor var der også en tendens til at den øgede N optagelse i afgrøden, foranlediget af gylleplacering, reducerede knoldenes kvalitet mht. mørkfarvning og smag efter kog.

Note 21. Skadetærskler for alm. kvik og ager-tidsel til fremme af brugen af efterafgrøder

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2006 - december 2008

Formålet er at undersøge, hvor meget udbyttet i korn og korn/bælgsædsblandinger reduceres ved forskellig mængder af alm. kvik og agertidsel i systemer med forskellig frugtbarhed, brug af efterafgrøder, stubbebe- arbejdning og gødningsniveau. På baggrund heraf skal der udarbejdes skadetærskler til beslutningsstøtte.

Betydningen af sædskifte, gødning og efterafgrøde for effekten af kvik og tidsler på udbyttet af vårbyg, hestebønne og vinterhvede er undersøgt i 2 langvarige forsøg med økologiske sædskifter på hhv. Jyndevad Forsøgsstation, JB1 og Forskningscenter Flakkebjerg, JB 6. Tidselsniveauet var højest i vinterhvede på Flakkebjerg og lavest i hestebønne i modsætning til 2006. På Jyndevad havde gødning og efterafgrøde betydning for udbyttet i vårbyg, men ikke i hestebønner. På Flakkebjerg var der heller ikke signifikante effekter af kvik, mens tidsler havde signifikant effekt på udbyttet i vinterhvede og hestebønne og tendens til effekt i vårbyg. Der var også effekt af gødning, sædskifte og efterafgrøde i vinterhvede og vårbyg, men ikke i hestebønne.

Note 22. Sygdomsforebyggelse i frilandsgrønsager med mykorrhiza

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektperiode: Januar 2006 - december 2007

Formålet med projektet var at øge dyrkningssikkerheder ved dyrkning af økologiske frilandsgrønsager gennem podning af udplantningsplanter med mykorrhizasvampe til fremme af plantesundheden og reduktion af sygdomme som løg- og salatskimmel. Der er gennemført markforsøg over to vækstsæsoner.

Overordnet viser projektet, at podning af udplantningsplanter med mykorrhiza kan øge udbyttet og modvirke sygdom, men virkningen kan variere fra år til år. Mykorrhiza havde ingen direkte virkning på bladskimmel i salat og løg både i 2006 og 2007. I 2007 var der udover bladskimmel også stort sygdomstryk af *Furarium*, *Botrytis* og *Aspergillus*. Podning med det kommercielle mykorrhizapreparat Biorize gav 16 % færre svampesygdomme samlet set vurderet efter vægt. Brug af markjord som mykorrhiza okulum kan virke hæmmende på især salat sandsynligvis fordi den naturlige jord ikke alene indeholder mykorrhiza men også rodpatogener. Anvendelsen af markjord som mykorrhiza okulum bør derfor altid indledes med en test af jordens sygdomstryk overfor den pågældende afgrøde.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 23. Reduktion af pattegrisedødelighed og fravænningsdiarre

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Husdyrsundhed, Velfærd og Ernæring.

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektperiode: Januar 2007 - december 2008

Formålet med projektet er at forbedre kontrol og håndtering af pattegrisedødelighed og fravænningsdiarre.

I 2007 er der gennemført en risikoanalyse af pattegrisedødelighed og fravænningsdiarre på basis af tilgængelig litteratur samt ekspertviden. Pattegrisedødeligheden forårsages af ihjellægning, sult, kulde, infektioner og rovdyr, og dødeligheden kan derfor påvirkes af søernes kondition, faringsforløbet, og omgivende forhold i hytte og fold. Risikoen for fravænningsdiarre påvirkes af adskillige faktorer i grisene og deres nærmiljø. Der forventes hyppigere fravænningsdiarre i besætninger med dårlig hygiejne, bratte foderskift, dårlig foderkvalitet, utilstrækkelig adgang til drikkevand, dårlige staldforhold, kontakt med vilde dyr, sammenblanding af grise, svage pattegrise og forekomst af andre sygdomme. Risikoanalysen vil danne grundlag for projektets udvikling af et styresystem for forebyggelse af pattegrisedødelighed og fravænningsdiarre i økologiske besætninger.

Note 24. Cikorierødder i fravænningsfoderet – effekt på fravænningsdiarre

Tilskudsmodtager: Århus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Institut for Husdyrsundhed, Velfærd og Ernæring

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Formålet med projektet var at undersøge om tørret cikorierod i fravænningsfoderet har en forebyggende effekt på fravænningsdiarre hos grise. Desuden skulle virkningen af den aktive komponent i cikorierod – fruktaner – i tarmkanalen hos nyligt fravænnede grise belyses.

Der blev gennemført et forsøg i en økologisk svinebesætning og et forsøg på Forskningscenter Foulum. Projektet viser, at en foderblanding, som indeholder 19% tørret cikorierod havde en gavnlig effekt på tilvæksten hos smågrise i perioden umiddelbart efter fravænnning, når den blev sammenlignet med en kontrolblanding, som ikke indeholdt cikorie. Der var i forsøgsperioden kun få tilfælde af fravænningsdiarre, og det kunne ikke vises, at tørret cikorierod har nogen effekt på gødningskonsistensen.

Koncentrationen af mælkesyre i gødningen 5 dage efter fravænnning var højere hos grise fordret med cikorieblandingen end hos grise fordret med cikorieblandingen, og der var en tendens til øget koncentration af kortkædede fedtsyrer. Den øgede tilvækst og forhøjede koncentration af mælkesyre i gødningen umiddelbart efter fravænnings giver et fingerpeg om, at cikorierod har en overordnet gavnlig effekt på sundhedstilstanden hos smågrise umiddelbart efter fravænnning ved 7 ugers alderen.

Note 25. Ambassadørkampagne

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Formålet med kampagnen var at øge afsætningen af økologiske varer til moderne og sundhedsbevidste kvinder gennem en styrkelse og udviklingen af markedspositionen for økologi, hvor koblingen mellem økologi og sundhed i bred forstand synliggøres og forankres. Kampagnen har styrket og udviklet økologiens markedspositionen overfor gravide og småbørnsforældre ved at synliggøre koblingen mellem økologi og sundhed i bred forstand og forankre budskabet i målgruppen. For at skabe øget opmærksomhed omkring kampagnens budskaber og sikre en emotionel forankring, har en række kendte personer fungeret som goodwill ambassadører for kampagnen.

Kampagnen har bestået af en række aktiviteter:

- Ambassadører
Til formidling af kampagnens budskaber har projektet engageret og anvendt følgende kendte personer som goodwill ambassadører: Anja Steensig, Caroline Henderson, Cecilie Beck, Chris MacDonald, Nikolaj Kirk, Signe Svendsen, Tue West og Carsten Kyster. Alle ambassadørerne er koblet til kampagnens hjemmeside www.okobarn.dk. Derudover har ambassadørerne medvirket i artikler, i tv indslag, på Go Cards og i detailhandlens egne salgsaviser. Det vurderes, at alle ambassadører har haft stor effekt og gennemslagskraft i målgruppen.
- Økobarn.dk
Omdrejningspunktet for kampagnen har været lanceringen af Økobarn.dk og de events der er gennemført i tilknytning til lancering af denne. Økobarn.dk – en klub primært for gravide og småbørnsforældre

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

består af tre elementer; hjemmesiden www.okobarn.dk, babykasser med sponserede vareprøver og informationsmateriale samt et nyhedsbrev med relevant information om økologi, mad og sundhed. Kampagnens hjemmeside www.okobarn.dk indeholder: artikler og nyheder om økologi med fokus på mad og sundhed, økologiske opskrifter på barnets første mad og nem mad til hele familien, en brevkasse med et ekspertpanel, der besvarer spørgsmål om økologi, mad og sundhed, et debatforum, hvor gravide og småbørnsforældre kan udveksle gode ideer og erfaringer samt en præsentation af kampagnens goodwill ambassadører og deres holdninger til økologi

- **Annoncekampagne**

I projektet erannoncen "Økologi er det rene pis" udarbejdet og indrykket i en række magasiner. Annoncen indeholdt information om økologi og sundhed samt en henvisning til www.okobarn.dk.

- **Kampagneinformation i detailkædernes egne salgsaviser**

I projektet er der udarbejdet kampagnemateriale med Chris MacDonald til indrykning i fire udgaver af Føtex' salgsaviser. Der er ligeledes udarbejdet materiale med Anja Steensig til indrykning i SuperBrugsens salgsaviser.

Note 26. En økologisk spisepause

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007.

Formålet med projektet var at fremme omlægning af mad og menuer til økologiske fødevarer på arbejdspladserne.

Der er blevet gennemført aktiviteter rettet dels mod de ansatte på arbejdspladsen og dels mod køkkenpersonalet og beslutningstagere i virksomhederne. 22 kantiner er blevet rådgivet om mulighederne og praksis for at indføre økologisk mad. Der er blevet afholdt 3 inspirationsdage for virksomheder, der påtænker at omlægge kantinen – ca. 100 virksomheder deltog. Der er udarbejdet informationsmateriale til medarbejderne i kantiner med et økologisk tilbud. Netværksgrupper er blevet opstartet. Der er i den forbindelse blevet lavet en kommunikationsplatform: www.okocater.dk.

Der har været afholdt erfa-møder for kantineledere og en køkkenmanual er blevet videreudviklet. De motiverende oplæg om anvendelsen af økologisk råvare, dvs. basal viden om økologi er blevet positivt modtaget, først og fremmest køkkenpersonalet har været glade for denne viden. Ledelsesrepræsentanter er blevet overbevist om indsatsen for økologi.

Note 27. Kampagne for økologisk frugt og grønt

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007.

Formålet med kampagnen var at øge afsætningen af økologiske frugter og grøntsager i detailhandlen.

Der er gennemført et tæt samarbejde med en række dagligvarekæder om at skabe øget synlighed af de økologiske sortimenter indenfor frugt og grønt.

Der er opstillet trædisplays for at skabe ekstra synlighed af økologisk sortimenter af frugt og grønt i butikkerne. Der er gennemført forbedringer omkring emballage og varepræsentation samt udviklet nye koncepter. Der er lavet to film om den økologiske produktionsform – en film om gulerødder og en film om citroner. Endelig er der produceret skilte, opskrifter og gennemført en række demo-aktiviteter. Der er udviklet et nyt abonnementssystem på økologisk frugt og grønt, distribueret via butikker, der er særlig tæt på trafikale knudepunkter. Der er gennemført individuel sparring med en lang række avlere og pakkerier, i forhold til hvordan de bedst muligt forholder sig til de nye aktuelle markedsmæssige muligheder. Aktiviteterne har bidraget til at give kategorien et tiltrængt løft, og denne indsats er, sammen med den salgsmæssige succes, som dagligvarekæderne har oplevet på kategorien, med til at bane vejen for, at der også i de kommende år kan introduceres flere økologiske varianter indenfor frugt og grønt. Der er i 2007 opnået en markant vækst i salget af økologisk frugt og grønt i dagligvarehandlen – de foreløbige målinger tyder på en salgsvækst på min. 50 %.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 28. Økologisk jordbrug uden konventionel gødning og halm

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007.

Formålet med projektet var at tilvejebringe viden om, hvordan det økologiske jordbrug kan tage konkrete skridt til at udfase ikke-økologiske gødning og halm.

Projektet har kortlagt, hvorledes 10 udvalgte bedrifter kan drives uden brug af konventionel husdyrgødning og konventionel halm. Bedrifterne skulle være repræsentative for henholdsvis planteavl, mælkeproduktion og grøntsagsproduktion. På baggrund af bedrifterne og de valgte løsninger, er der regnet på de økonomiske udgifter ved en udfasning af konventionel husdyrgødning og halm. Analysen har givet en klar indikation af muligheder og omkostninger ved en udfasning af ikke økologisk husdyrgødning og halm. Det har endvidere givet et indtryk af forholdene i en række andre EU lande. Projektet har givet en ide om, hvad der skal til, for at det økologiske landbrug kan blive uafhængigt af konventionel husdyrgødning og halm.

Note 29. Dyrkning og afsætning af økologisk korn til ølbrygning.

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 – december 2008

Der er gennemført registreringer på 80 % af arealet med økologisk kontraktavl af maltbyg i Danmark i 2007. Registreringerne er fulgt op med kvalitetsanalyser og udbyttmålinger efterhånden, som partierne blev taget ind på foderstoffene. Der er lavet litteraturstudier af udvikling af forædlingsarbejdet omkring maltbygssorterne. Maltbygssorter fra 30'erne er fundet frem fra Nordiske Genbank. Mikrobryggerne har været inviteret til markvandring og interessen for at anvende økologiske råvarer og råvarer med særlige egenskaber og historier er tilstede, om end branchen er presset af råvarepriser og andre omkostninger. Økologisk Landsforening har påbegyndt planlægning af en temadag hvor landmænd, maltere og bryggere skal mødes og diskutere hvilke muligheder og barrierer, der findes ved at introducere en præmis om at mikrobrygget øl skal brygges på økologiske råvarer, og at de samme råvarer skal benyttes på grund af deres specifikke egenskaber, kvalitet og historie. Temadagen afholdes medio 2008.

Note 30. Økologi til unge landmænd

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Uddannelse

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007.

Formålet med projektet var at tilføre eleverne på de konventionelle landbrugsskoler viden om økologisk jordbrug og fjerne deres fordomme mod at være i praktik og efterfølgende at arbejde på økologiske landbrug. Der er gennemført forløb på 5 landbrugsskoler med deltagelse af ca. 150 elever, hvilket var væsentlig flere end forventet. Projektet viste med al tydelighed, at der på landbrugsskolerne og blandt elever og lærere er mangel på viden og information om det at være økologisk landmand, og også det at være ansat på et økologisk landbrug. Mange elever har en opfattelse af, at arbejdet på et økologisk landbrug omfatter dræbende manuelt arbejde og kun arbejde med maskiner, som er små, slidte, gamle og utidssvarende, ligesom mange unge slet ikke kan se sig selv som økologisk landmand. Mange føler ikke, at det giver prestige og respekt blandt kolleger. Evalueringer viser, at det er muligt med et målrettet informationsforløb at ændre elevernes opfattelse af det at være økologisk landmand, og samtidig få eleverne til at se den økologiske produktionsform som et alternativ til den konventionelle produktion.

Note 31. Økologi – koncept for synliggørelse af nye dimensioner

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007.

Projektet skulle danne grundlag for produktudvikling af økologiske produkter, som har en merværdi i kraft af dokumenterede forhold vedrørende produktion samt retfærdige produktions- og handelsforhold. Formålet med projektet var således at udvikle et koncept ud fra de elementer, som forbruger, virksomheder og detailledet oplever tilfører produkterne merværdi.

Projektet har identificeret 10 internationale koncepter for anprisning af "fair-trade" dimensioner i de respektive landes fødevarerproduktion. Forbrugerundersøgelser viste at forbrugerne ikke tilskriver et særskilt dansk fair-trade koncept nogen værdi – og at forbrugernes interesse for lokale fødevarer relaterer sig til andre dimensioner end "økonomisk retfærdighed overfor producenten". Dimensioner med et større personligt oplevet udbytte for forbrugeren – at varen er frisk, sæsonaktuel, tryghed for kvalitet via kendskab til producenten og følelsen af at have fået en særlig fødevarer, som ikke er enhver beskåret. Efter fastlæggelse af disse dimensioner blev der udarbejdet et markedsføringskoncept for synliggørelse af de

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

særlige dimensioner ved små økologiske producenters fødevarer og den merværdi de tilfører produktet. Konceptet markedsføres under navnet "Økologiske Egns Specialiteter".

Note 32. Velfærdsvurdering af økologiske kvier – Kvieliv-100

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektperiode: Januar 2007 – december 2007.

Formålet med projektet var at udviklingen et værktøj til at beskrive og vurdere velfærden hos kvier i økologiske besætninger. Derved vil man kunne inspirere til at forbedre velfærden og skabe grundlaget for robuste køer og livskraftige kalve.

Der er lavet 54 velfærdsparametre, som skal gennemgås i forbindelse med velfærdsvurderingen. Disse parametre er fordelt mellem følgende 5 hovedområder: Stald, Udeforhold sommer, Fodring og vand, Management og Kliniske registreringer. Desuden er der en generel boks med besætningsoplysninger.

Der er udarbejdet en pjece med de 54 parametre. Disse er beskrevet enkeltvis, og kan benyttes til at starte en god og frugtbar diskussion mellem de der passer kvierne og rådgivere. Der er desuden lavet et regneark, hvor de 54 parametre er vægtet med deres betydning, og her fremgår det tydeligt hvor fremtidige indsatser bør ske, og hvor nye mål bør fastsættes. Redskabet kan benyttes til fejlfinding, rådgivningsværktøj, diskussionsoplæg til staldskoler/ erfagrupper m.v. Kvieliv 100 fuldender derfor velfærdsvurderinger udarbejdet for kvægområdet, da der tidligere er lavet kalveliv 100 og ko-liv 100.

Note 33. Produktion og biobrændstoffer til økologisk jordbrug

Tilskudsmodtager: Forskerskolen for Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Formålet er at styrke forskning og udvikling af viden om nye metoder til produktion af vedvarende energi i form af biogas og bioetanol baseret på økologiske afgrøder og restprodukter.

Projektets resultater hidrører fra indledende forsøg. Forsøgene har vist, at det er muligt, at anvende "naturligt" forekommende enzymer i rugkerner til at omdanne stivelse i korn glucose, som kan fermenteres til etanol. De naturligt forekommende enzymer er lige så effektive som kommercielt tilgængelige enzymer fremstillet i genmanipulerende organismer. Valle kan ved hjælp af en særlig gærstamme omdannes til etanol. Op til ca. halvdelen af vollen omdannes til etanol i de indledende forsøg. Endelig er der indledt studier af bioetanol og biogas potentialerne i forskellige økologisk råvarer herunder effekten af at ensilere afgrøder forud for processering til etanol eller biogas. De indledende forsøg tyder på at ensilering af kløvergræs reducerer bioetanol potentialet, men at biogas potentialet forøges

Note 34. Quinoa: Økologisk dyrkning, forarbejdning og produktudvikling

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet,

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Formålet var at bidrage til at quinoa forankres i det økologiske landbrug som en ny værdifuld proteinafgrøde til økologisk svine- og kyllingefoder. Projektet skal bidrage til at løse problemerne i den praktiske dyrkning med optimal fremspiring, ukrudtsbekæmpelse og proteinkvalitet, samt et ensartet højt udbytte fra år til år. Med henblik herpå er der gennemført forsøg på universitet, kombineret med praktiske forsøg hos økologiske landmænd på forskellige jordtyper.

Ukrudtsfarvning er lovende, fordi quinoa har stor genvækstevne efter tildækning. Selektiviteten, defineret som sammenhængen mellem afgrødetildækning og bekæmpelseseffekt, er upåvirket af strategien, og påvirket af harvetidspunkt, men der er ingen simpel sammenhæng. Quinoa skades ikke af flammebehandling før fremspring, men tåler ikke flammebehandling efter fremspiring, da quinoa spirer hurtigere frem end ukrudtet. Proteinindholdet er tilfredsstillende ved modenhed, men lavere både ved for tidlig høst og senere. Mekanisk afskalning til at fjerne sapoiner var bedst med karborundum afskaller eller vask med optimeret tørring, der stadig skal optimeres. Der er noget tab af protein. Præcisionssåmaskinen har vist at den sikrer større og hurtigere fremspiring end den almindelige såmaskine med tragte.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 35. Såtidskalenderen som værktøj for bedre økologisk og biodynamisk dyrkning og produktkvalitet

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Projektets formål har været ved dyrkningsprøver at afprøve virkningen af anbefalingerne i Maria Thuns Såkalender på en række afgrødetyper: Vårhvede, hør, kartofler, gulerødder, rødbeder og radiser. I forsøgene er der registreret høstudbytte, kvalitet, holdbarhed, sortstyp forskel og 2. årsvirkning – afhængig af afgrødetype. Desuden er virkning af jordbearbejdningstidspunkt i forhold til ukrudt vurderet. Projektet har omfattet 21 forsøg. Resultaterne af høstudbytter viser en bredde fra signifikant højere udbytter ved såning på en gunstig mod en ugunstig sådag.

Note. 36. Økologiske bagekartofler

Tilskudsmodtager: Landbrugets Kartoffelfond, Vandel

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 – december 2008

Projektets formål er at gøre økologiske kartoffelavlere i stand til målrettet at producere kvalitetsbagekartofler, som kan tilfredsstille de skærpede krav, der stilles fra såvel forbrugerne, detailhandlen og cateringmarkedet.

Der blev udvalgt 11 forskellige velegnede sortskandidater ud fra eksisterende sorter på markedet. Første år af projektet har vist, at der er belæg for antagelsen om, at der med succes kan udvikles og selekteres gode alternative kartoffelsorter til brug for økologisk produktion af bagekartofler. Der er ikke tilstrækkelig sikkerhed i resultaterne fra 2007 til at konkludere endeligt på valget af fremtidige sorter og vilkår, og vi skønner, at der ikke allerede nu er grundlag for at udpege en enkelt klon til sortsanmeldelse på basis heraf, men afventer næste års forsøgsresultater. Enkelte sorter/kloner har dog givet så klare negative resultater, at de kan udelukkes af den fortsatte afprøvning, og nye kandidater vil blive sat ind i stedet til afprøvningen i 2008.

Note 37. Økologiske øspecialiteter: potentiale for ny mangfoldighed

Tilskudsmodtager: Småøernes Fødevarer-netværk

Hovedformål: Produktudvikling

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Projektet har skabt muligheden for at afprøve ideen med et økologisk rejsehold. Målet har været at øge mangfoldigheden og udbuddet af økologiske fødevarer fra små fødevarer-virksomheder på de danske øer. Den grundlæggende tanke var at erfarne producenter skulle fungere som rådgivere og forskellige kompetencer afhængig af opgavens arts skulle bringes i spil. Netværkets rejsehold har afdækket, synliggjort og besøgt producenter, som allerede var omlagt til økologi og havde potentiale for forædling af den igangværende produktion. Rejseholdets arbejde viser, at en ny ide eller udvikling af et nyt produkt eller en beslutning om omlægning til økologi er en langsigtet proces. Enkelte producenter er på vej med nye produkter.

Note 38. Økologisk frugt fra de danske småøer

Tilskudsmodtager: Meyerfood aps

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Formålet med projekt er at fremme afsætningen af økologisk frugt fra de danske småøer. Der er foretaget forstudier og analyser af markedet for økologiske frugter. Disse forstudier og analyser er foretaget ved interviews af distributører, aktører i detailmarkedet samt andre økologiske producenter. Alle undersøgelser viser at markedet, kunderne samt tiden er til økologisk frugt.

Prisdannelsen på økologisk frugt har gennem de seneste 4-5 år har været yderst stabil med en afregningspris til avleren på omkring 10 kr. (konventionel frugt afregnes med ca. 1/3 del til 1/2 delen af denne pris afhængig af sort). Prisdannelsen, som det har været muligt at få frem under projektets løbetid er som følger: Pris til avleren: 10 kr. eksl. moms, Pris til detailledet: 13-13,50 kr. eksl. moms og Pris til slutkunde i detailledet: 35 kr. eksl. moms. Der har været kontakt til frugtproducenter på småøerne for at drøfte hvorledes man løser distributionsudfordringen fra producent til forbruger.

Følgende sorter af æbler og pærer er fundet særligt velegnede sorter til økologisk frugtavl: Rød Aroma, Cox Holstein "Ehlers", Ahrista, Rød Ingrid, Discovery, Anna Pyrus, Discovery, Concorde, Conference, Fillipa, Maglemer Stribling, Dronning Louise

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab

Note 39. Fejøs Fantastiske frugter

Tilskudsmodtager: Fejøl Forsøgsplantage k/s

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Projektets formål var at gennemføres udviklingsopgaver indenfor frugtavl, primært æbler og pærer. Der er på forsøgsbasis tappet pæresaft på flasker. Saften har en mild og sød smag, og er blid og nænsom for maven. Smagen er desuden tiltalende for børn. Der er arbejdet med æblechips, tørret med infrarødt lys. Det er en teknisk innovativ måde at tørre æblechips. Resultatet er chips, som har en ekstraordinær sprødhed, som det almindeligvis er svært at opnå i tørring af æbler.

Note 40. Økologisk planteolie til konsum og biobrændsel

Tilskudsmodtager: Den Økologiske Landbrugskole

Hovedformål: Uddannelse

Projektperiode: Januar 2007 - december 2007

Formålet med projektet var at udbrede kendskabet til ikke fossile brændstoffer og deres anvendelse indenfor landbrug, specielt økologisk landbrug.

Der er etableret en presselinie til brug for produktion af både konsumolie og biobrændstof til traktorer. En af skolens traktorer er ombygget til at kunne køre på biobrændsel. De gennemførte aktiviteter er primært foregået i tæt samarbejde med skolens faste elever. Projektet har været tæt forbundet med elevernes skema, således at de har medvirket ved opbygningen af hele proceslinien. Det har givet dem et godt indblik i hvordan selve processen foregår, samt de miljømæssige aspekter, der er omkring anvendelsen af biobrændstof. Det er blevet belyst, at det er muligt selv at fremstille sit brændstof til markdriften på en ejendom. Det er dog ikke uden problemer, at ændre en dieselmotor fra fossilt brændstof til biobrændstof.

Note 41. Økologiske fødevarer ved økologisk netværksdannelse

Tilskudsmodtager: Jysk Landbrugsrådgivning

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektperiode: Oktober 2005 – april 2007

Jysk Landbrugsrådgivning fik for 2006 bevilget 178.000 kr. til projektet. Projektet blev forsinket og fonden genbevilgede 63.000 kr. til projektafslutning i 2007. Der er afholdt evalueringsmøder, hvor resultater og erfaringer er gennemgået. Formidling af projektets resultater blev drøftet. Der er udarbejdet en folder og oprettet en webhotel/hjemmeside med projektets data www.okosalg.dk